

ที่ ทส ๐๙๐๙/๒๕๕๗๐

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๙๒ ซอยพหลโยธิน๗ ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท
กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๗
๓. ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (ฉบับที่...) พ.ศ.

ด้วยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอเรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (ฉบับที่...) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕) ร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับนโยบายสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนดรวมทั้งเป็นไปตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๖ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้กระทำโดยกฎกระทรวง ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ..) กำกับการบริหารราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันและเข้าร่วมเป็นประเทศภาคีสมาชิกอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora ; CITES) ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๒๖ เป็นสมาชิกอันดับที่ ๘๐ ปัจจุบันมี ๑๘๐ ภาคีสมาชิก

๑.๑.๒ ที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร CITES ครั้งที่ ๖๔ เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๖ มีมติให้ประเทศไทยเป็น ๑ ใน ๘ ประเทศ (สาธารณรัฐเคนยา สาธารณรัฐแทนซาเนีย สาธารณรัฐยูกันดา สหพันธรัฐมาเลเซีย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ราชอาณาจักรไทย) ที่ต้องจัดทำแผนปฏิบัติการแห่งชาติ เสนอต่อสำนักเลขาธิการ CITES

เนื่องจาก ...

เนื่องจากทั้ง ๘ ประเทศ มีปัญหาในการควบคุม การครอบครอง การค้าฆ่าช้างภายในประเทศและการลักลอบค้าฆ่าช้างระหว่างประเทศ หากประเทศไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวนี้ จะเป็นผลให้ถูกระงับการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าตามบัญชี CITES

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๖ เห็นชอบแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการบริหาร CITES ครั้งที่ ๖๔

๑.๒.๒ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) ได้รายงานผลความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร CITES ครั้งที่ ๖๕ เมื่อเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๗ ซึ่งที่ประชุมดังกล่าว มีมติให้ประเทศไทยต้องปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติการงาช้างและจัดส่งให้คณะกรรมการบริหาร CITES ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ รายงานความก้าวหน้าครั้งที่ ๑ ภายในวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๘ และครั้งที่ ๒ ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘ ในแผนดังกล่าวมีกิจกรรมสำคัญ อย่างหนึ่งคือการกำหนดให้ช้างแอฟริกาเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง เพื่อให้การป้องกันและปราบปราม การลักลอบค้าฆ่าช้างแอฟริกาผิดกฎหมายภายในประเทศไทยมีประสิทธิภาพและมีบทกำหนดโทษ ที่เข้มงวด หากประเทศไทยไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมติดังกล่าว สำนักเลขาธิการ CITES อาจพิจารณาแจ้งเวียนให้ประเทศสมาชิกกระงับการค้าสัตว์ป่าและพืชป่าในบัญชี CITES กับประเทศไทย ซึ่งจะมีผลกระทบเป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจประมาณ ๔๗,๕๐๐ ล้านบาท (สูญเสียตลาดต่อเนื่อง ๔ ปี) กระทบการจ้างงานในกิจการที่เกี่ยวข้องประมาณ ๓๙,๐๐๐ คน และส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของ ประเทศไทย

๑.๒.๓ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๗ เห็นชอบ แผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทยฉบับแก้ไข ซึ่งแผนปฏิบัติการดังกล่าวมีกิจกรรมสำคัญอย่างหนึ่ง คือ ออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดให้ช้างแอฟริกาเป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและ คุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบครอบครอง และค้าฆ่าช้างแอฟริกาและผลิตภัณฑ์จากงาช้างแอฟริกาที่ผิดกฎหมายภายในประเทศ

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

ในการประชุมคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดชนิดของสัตว์ป่าคุ้มครองตามพระราชบัญญัติ สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๗ คณะกรรมการฯ มีมติในวาระ ๔.๑.๑ เห็นชอบให้ช้างแอฟริกา (*Loxodonta africana*) เป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง เห็นชอบร่าง กฎกระทรวงกำหนดให้ช้างแอฟริกา (*Loxodonta africana*) เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองโดยให้รับข้อสังเกตของ คณะกรรมการสงวนฯ ไปดำเนินการปรับปรุงร่างกฎกระทรวงให้ถูกต้องสมบูรณ์ด้วย และในวาระที่ ๔.๑.๒ ที่ประชุมเห็นชอบให้กำหนดเต้านมลายู (*Malayemys macrocephala*) เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองโดยให้รับ ข้อสังเกตของคณะกรรมการสงวนฯ ไปดำเนินการด้วย และที่ประชุมเห็นชอบให้นำมติไปดำเนินการได้ ทันทีโดยไม่ต้องรอจนถึงการประชุมครั้งต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๒. เหตุผลความจำเป็น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อเป็นการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทยฉบับแก้ไขที่กำหนดให้ออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดให้ช้างแอฟริกาเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง จึงต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕) ร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับนโยบายสำคัญที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การออกกฎกระทรวงกำหนดให้ช้างแอฟริกาเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง เป็นการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการงาช้างแห่งประเทศไทยฉบับแก้ไขซึ่งกำหนดให้สามารถประกาศในราชกิจจานุเบกษาได้ภายในเดือนธันวาคม ๒๕๕๗ ทั้งนี้เมื่อร่างพระราชบัญญัติการค้ำงาช้าง พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีผลบังคับใช้ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวตราขึ้นเพื่อให้การควบคุมการครอบครองและการค้ำงาช้างที่ถูกกฎหมายภายในประเทศ (งาช้างที่มาจากช้างที่เป็นสัตว์พาหนะ) และการป้องกันและปราบปรามการลักลอบค้ำงาช้างแอฟริกาที่ผิดกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยขณะนี้ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้ว และคาดว่าจะแล้วเสร็จและมีผลบังคับใช้ภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๗ ถึงเดือนธันวาคม ๒๕๕๗

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ร่างกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๒ ชนิด ได้แก่ ช้างแอฟริกา และเต่านามลายู ดังนี้

๔.๑.๑ ช้างแอฟริกา มีชื่อวิทยาศาสตร์คือ (*Loxodonta africana*) ซึ่งในปัจจุบันมีการลักลอบนำช้างแอฟริกาเข้ามาในประเทศไทย เพื่อแปรรูปเป็นสินค้าและทำการค้าอยู่ภายในประเทศเป็นจำนวนมาก ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ ช้างแอฟริกา (*Loxodonta africana*) เป็นเพียงสัตว์ป่าชนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๓ มีบทบัญญัติควบคุมเฉพาะการนำเข้าและส่งออกซึ่งตัวและซากของช้าง (รวมทั้งงาช้าง) เท่านั้น ช้างแอฟริกายังมิได้กำหนดให้เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองจึงไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการครอบครองตามมาตรา ๑๙ และการค้าตามมาตรา ๒๐ ทำให้การตรวจปราบปรามและดำเนินคดีกับผู้ลักลอบค้ำงาช้างหรือผลิตภัณฑ์จากงาช้างแอฟริกาที่ผิดกฎหมายภายในประเทศไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๑.๒ เต่านามลายู (Malayan Snail-eating Turtle) มีชื่อวิทยาศาสตร์ คือ (*Malayemys macrocephala*) ได้จำแนกออกจากเต่านาอินโดจีน (Indochinese Snail-eating Turtle) ชื่อวิทยาศาสตร์คือ (*Malayemys subtrijuga*) เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองจำพวกสัตว์เลื้อยคลาน ลำดับที่ ๗๗ ตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. ๒๕๔๖ ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงมิได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นเพียงสัตว์ป่าในกลุ่มที่ ๑ ลำดับที่ ๗๔๐ ท้ายประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดชนิดสัตว์ป่าและซากของสัตว์ป่าที่ห้ามนำเข้าและส่งออก พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งกำหนดให้เป็นสัตว์ป่า Appendix-II ท้ายบัญชีอนุสัญญา CITES อีกทั้ง

เต่านา...

เต่านามลายู (*Malayemys macrocephala*) มีสถานภาพมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (Vulnerable) ตาม Thailand Red Data (๒๐๐๕) และ IUCN Red List (๒๐๐๗) อีกทั้งมีการลักลอบส่งออกกระดองเต่าเป็นจำนวนมาก หากไม่ได้รับการควบคุมและคุ้มครองอาจมีความเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ กรมประมงจึงเสนอให้กำหนดเต่านามลายูเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง

๔.๒ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๖ การกำหนดให้สัตว์ป่าชนิดใดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง ให้กระทำโดยกฎกระทรวง และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ

มาตรา ๖ วรรคสอง กฎกระทรวงที่ออกตามวรรคหนึ่งจะใช้บังคับตั้งแต่วันใดให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนั้น แต่จะกำหนดให้ใช้บังคับก่อนหกสัปดาห์ นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษามีได้

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติหลักการร่างกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ดาวพงษ์ รัตนสุวรรณ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

สำนักอนุรักษ์สัตว์ป่า

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๔๘๓๖